

Miten Pohjanmaa voi 2024?

Vammaisneuvosto 04.04.2024 § 29

2747/00.02.04.00/2024

Valmistelija

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtajien tehtäviin kuuluu laatia vuosittain kooste siitä, miten Pohjanmaa voi. Koosteessa sovelletaan ikäjakaumia lapset ja nuoret, työikäiset ja ikäihmiset. Koosteessa tarkastellaan myös eri palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta sekä väestön omaa näkemystä palveluista ja tarpeista. Kooste muodostaa hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen. Analyysin tulosten perusteella määritetään seuraavien vuosien toimintasuunnitelmien ja talousarviotyön priorisoidut kohteet, ja organisaation palvelustrategia päivitetään tarvittaessa sen perusteella. Raportti muodostaa perustan tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmassa 2025-2026 valmisteltaville priorisointitoimenpiteille.

Koosteessa hyödynnetään erilaisia julkishallinnon tilastoja, kuten väestötilastoja ja erilaisia indikaattoreita, joista eri organisaatiot ovat raportoineet ja tai jotka perustuvat väestölle osoitettuihin kyselytutkimuksiin. Koosteessa käytetään myös aineistoa kansallisista ja alueellisista viranomaisarvioinneista sekä hyvinvointialueen omia tunnuslukuja, mutta myös tietoa, joka on saatu henkilöstöltä, kuntien hyte-vastuuhenkilöiltä vuosittaisissa keskusteluissa ja eri sidosryhmien palautteesta.

Vuoden 2024 arviointityö on aloitettu ja aikomuksena on, että kooste annetaan hallituksen käsiteltäväksi maaliskuussa 2024. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen indikaattorit on päivitetty.

Raportin tulosten perusteella ehdotetaan, että seuraavia alueita painotetaan vuosien 2025-2026 tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman laadinnassa sekä vuoden 2025 toiminnan suunnittelussa ja talousarviotyössä siltä osin kuin niitä ei voida toteuttaa vuonna 2024. Uusiin tehtäväkokonaisuuksiin löydetään henkilöstöresursseja ensisijaisesti työskentelytapoja uudistamalla, ei hyvinvointialueen kokonaisen henkilöstöresursseja lisäämällä. Lisäksi lähi-vuosina jatketaan tarvittavilta osin yhteisten työmenetelmien ja -prosessien laatimista tasavertaisten palvelujen tarjoamiseksi väestölle.

Yleiset painopistealueet

- toimenpiteet, jotka tukevat asukkaiden omaa aktiivisuutta ja edellytyksiä huolehtia itsestään ja läheisistään arjessa. Toimenpiteillä tulee edistää terveyttä, ehkäistä toimintakyvyn heikkenemistä ja siten vähentää sosiaali- ja terveystalouden tarvetta
- panostukset, jotka vähentävät väestöryhmien välisiä terveys-, hyvinvointi- ja elintapaeroja
- kotoutumista tukevan ohjelman valmistelu (ml. pakolaiset ja työperäinen maahanmuutto)
- kielellisten oikeuksien turvaaminen kiinnittäen erityistä huomiota toiminnan muutoksiin
- helposti saatavilla olevaa tietoa yksinkertaisten sosiaali- ja terveystalouden asioiden hoitamisesta itse, erilaisten digitaalisten palveluiden kehittäminen on tärkein painopistealue
- toimenpiteet, jotka yksinkertaistavat yhteydenottoja hoitoon ja palveluun sekä lyhentävät hoito- ja palveluprosessia kokonaisuutena

- toimenpiteet, jotka parantavat hoidon ja palvelun saatavuutta ja saavutettavuutta ja ohjaavat toimintaa kohti avoimia hoito- ja palvelumuotoja
- oma yhteyshenkilö ja hoidon ja palvelun jatkuvuus sosiaali- ja terveystalvelujen pitkäaikaisiin tai usein toistuviin tarpeisiin
- sellaisen toimintamuotojen käyttö, jotka ovat todistetusti vaikuttavia ja jotka tuottavat lisäarvoa palvelujen tarpeessa oleville
- eri hankkeiden kautta kehitetyt ja pilotoidut menetelmät arvioidaan ja sisällytetään säännölliseen toimintaan, jos ne ovat vaikuttavia
- kolmannelle sektorille myönnettävien tukien riittävä taso
- taataan riittävä oma osaaminen tiedolla johtamisessa ja osaamisen johtamisessa

Lasten, nuorten ja perheiden painopistealueet

- perhekeskusmallin implementointi
- panostukset lasten ja nuorten voimaantumiseen ja huoltajien tukemiseen perheen erilaisissa haasteissa
- toimenpiteet lapsiin ja nuoriin kohdistuvan väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi ja tunnistamiseksi ja niihin puuttumiseksi
- toimenpiteet lasten ja nuorten saamiseksi liikkumaan enemmän, yhteistyössä kuntien, kolmannen sektorin ja yhteistyökumppanien kanssa. Liikunnan ja terveellisten elintapojen merkitys koskettaa kaikkia ikäryhmiä.
- psykososiaalisten palvelujen saatavuuden parantaminen eri tasoilla, ml. päihdepalvelut, ja työnjaon selkiyttäminen, parannetaan yhteistyötä psykososiaalisia palveluja terveydenhuollossa, sosiaalihuollossa ja oppilaitoksissa tarjoavien toimijoiden kanssa.
- somaattisen erikoissairaanhoidon ympärivuorokautisten palvelujen käytön vähentäminen ja avoimien ja puoliavoimien hoitomuotojen kehittäminen
- diagnostiikan, hoidon, seurannan ja moniammatillisen tuen kehittäminen tilanteissa, joissa on monimuotoista oireilua
- riittävät mahdollisuudet kehitysvammaisten lasten lyhytaikaishoitoon ja mahdollisimman itsenäisen arjen ja yhteiskuntaan osallistumisen harjoittelu varhaisessa vaiheessa
- oman toiminnan kehittäminen lastensuojelun kautta kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osalta ja näiden lasten osuuden lisääminen perhehoidossa

- henkilökohtainen budjetointi: liikkumisen tuki, päivä- ja työtoiminta
 - nuorten vammaisten, kehitysvammaisten ja nepsy-nuorten asumispolku kotoa itsenäiseen asumiseen/yhteisölliseen asumiseen
 - intensiivinen kuntoutuskoti osastohoidon jälkeen kotiutettaville kohti itsenäistä asumista
 - nuorisososiaalityön ja etsivän/jalkautuva aikuissosiaalityön työmenetelmät
 - sosiaalinen luototus käyttöön
 - matalan kynnyksen päivätoiminta 16-18v nuorille, jotka eivät pärjää työpajoissa/2.aste
 - laaditaan työ- ja toimintakyvyn edistämisen ohjelma
 - tuetaan ja autetaan moniammatillisesti työikäisiä hyvinvointiin, terveyteen, elämänhallintaan, työhön, opiskeluun tai toimeentuloon liittyvissä asioissa
 - tuetaan työikäisiä itsehoidolla ylläpitämään aktiivisesti työkykyä ja toimintakykyä sekä kestävyyttä työelämässä
 - yhteistyössä työterveyshuollon ja opiskeluterveydenhuollon kanssa kehitetään ennaltaehkäiseviä menetelmiä , jotka edistävät hyvinvointia ja terveyttä, sekä kehitetään palvelu- ja hoitoketjuja hyvinvointialueen ja työterveyshuollon sekä YTHS:n välillä
 - etsiä yhteistyössä eri toimijoiden (kunnat, yksityiset palveluntuottajat ja kolmas sektori) kanssa keinoja osatyökykyisten, vammaisten henkilöiden ja mielenterveyden häiriöihin sairastuneiden työllistymisen ja työllisyyden edistämiseen, esim. IPS-toiminta
 - neuropsykiatrisesti oireilevien asiakkainen palvelu- ja hoitoketjujen toiminnan kehittäminen
 - kehitetään työ- ja toimintakyvyn tiiminä, laajennetaan Työ ote-toimintamallin käyttöä.
- Ikäihmisten painopistealueet
- Toimenpiteet kotona asuvien ikäihmisten määrän lisäämiseksi kaikissa ikäryhmissä
 - Toimenpiteet palveluohjauksen integroimiseksi ja ennaltaehkäisevän näkökulman käyttöönottamiseksi palveluun/omahoitoon ohjaamisessa ja kotona asumisen edistämiseksi
 - toimenpiteet yhteisöllisen asumisen ja asumisen monimuotoisuuden lisäämiseksi
 - Toimenpiteet, joilla lisätään ikäihmisten mahdollisuuksia ja valmiuksia digitaalisten palvelujen käyttämiseen
 - Toimenpiteet, jotka tukevat ikäihmisten valmiuksia ja osallisuutta monialaisessa hoito- ja palveluprosessissa

Sektorijohtaja, työikäiset Penttinen Erkki

Vammaisneuvosto tutustuu raportin tuloksiin ja merkitään tiedoksi.

Päätös:

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Merkittiin tiedoksi. Kurt Erlands saapui klo 16.19 ja Annica Sundberg klo 16.29 pykälän käsittelyn aikana. Marjo Luomanen poistui pykälän käsittelyn aikana klo 16.47.

Jakelu